

Κι όμως, στην κρίση υπάρχει συμπόνια (Βασίλης Καραποστόλης, καθηγητής Πολιτισμού και Επικοινωνίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Categories : [ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ](#)

Date : 4 Απριλίου, 2012

Αναλυτές και προφήτες που μιλούσαν για την αδιαφορία των ιδιωτών παρατηρούν το καθημερινό ξύπνημα των δωρητών

Εξ ορισμού οι στενόκαρδοι αδυνατούν να λύσουν ψυχικά αινίγματα. Και το μεγαλύτερο αίνιγμα γι' αυτούς σήμερα είναι το γεγονός ότι εξακολουθεί να εκδηλώνεται γύρω μας το αίσθημα της συμπόνιας. Ναι, υπάρχουν ακόμη άνθρωποι που μπορούν και βοηθούν άλλους ανθρώπους. Δεν είναι παράδοξο; Δεν είναι σχεδόν σκανδαλιστικό να υπάρχουν άτομα που αντί να φροντίζουν αποκλειστικά για το πώς θα ξεφύγουν απ' τη μέγγενη της κρίσης, να νοιάζονται για κάποιους που υποφέρουν περισσότερο;

Οι προβλέψεις έλεγαν ότι με την επιδείνωση του οικονομικού προβλήματος θα εξαπλωνόταν το μούδιασμα της ανημπόριας, μετά ο φόβος, τέλος η αγωνία (που είναι βαρύτερη από κάθε φόβο) ότι τα χειρότερα δεν ήρθαν ακόμη. Αλλά ποια είναι τα χειρότερα; «Το ότι μπορεί να μην είμαστε πια άνθρωποι». Έτσι απαντούν μερικοί και δεν είναι λίγοι. Είναι κυρίως άτομα που τα εισοδήματά τους δεν τους επιτρέπουν να είναι «ευαίσθητοι» εκ του ασφαλούς.

Απειλούνται κι αυτοί όπως και πολλοί άλλοι, δυσκολεύονται, δεν παύουν, όμως, να ανησυχούν για το αν θα παραμείνουν άνθρωποι ανάμεσα σε άλλους ανθρώπους. Για να θεραπεύσουν την ανησυχία τους δίνουν ό,τι μπορούν.

Παραξενεμένοι, ίσως, διάφοροι αναλυτές και προφήτες που επέμεναν ότι η ιδιώτευση και η αδιαφορία είναι η μοίρα της χώρας, παρατηρούν όλο και περισσότερους ιδιώτες να βγαίνουν απ' το καβούκι τους, όλο και περισσότερους να πλησιάζουν τα μέρη όπου μορφάζουν η φτώχεια, η αρρώστια, η προσφυγιά. Είναι το θέαμα του πόνου που

τραβάει τους πρώην αμέτοχους; Είναι η ανομολόγητη κρυφή ικανοποίηση του ανθρώπου, ο οποίος ζυγώνοντας προς το κακό, χαίρεται επειδή δεν είναι ο ίδιος αιχμάλωτός του;

Αν δεχόμασταν την ερμηνεία αυτή, θα φθάναμε γρήγορα στο σημείο να μην μπορούμε να εξηγήσουμε το εξής: ότι υπάρχουν δωρητές που έχοντας αφήσει το βοήθημά τους στον αποδέκτη τους δεν αναχωρούν ευχαριστημένοι επειδή εκτέλεσαν το καθήκον τους. Δεν φεύγουν για να επιστρέψουν στο σπίτι τους, να μηρυκασουν την πράξη τους και να παρηγορηθούν με τη σκέψη ότι ξεπέρασαν αυτό που το θεωρούν πολύ λίγο για τον εκλεκτό εαυτό τους: να είναι απλώς και συνεχώς εγωιστές.

Μ' αυτόν τον τρόπο αυτοκολακεύονται πολλοί ελεήμονες. Το είπαν ο Λεοπάρντι και ο Σοπενάουερ, το επανέλαβε ο Νίτσε. Αλλά το ζήτημα είναι ότι υπάρχουν και άνθρωποι που όταν δίνουν τον οβολό τους στους αδύναμους, στέκονται πλάι τους, δεν βιάζονται να απομακρυνθούν. Αυτή η στάση είναι τελείως διαφορετική από εκείνη του «στιγματίου» αρωγού. Δείχνει ότι αυτός που ευεργετεί, ουσιαστικά ενδιαφέρεται να πιάσει τόπο η πράξη του όχι απλώς μέσα στην παρούσα κατάσταση του ευεργετημένου, αλλά μέσα στην εξέλιξη της ζωής του. Το καλύτερο που θα μπορούσε να συμβεί είναι ο ευεργετημένος, αφού σωθεί απ' τον κίνδυνο, να ριχτεί στη δράση, ενθαρρυσμένος από τη βοήθεια που έλαβε. Αυτό περιμένει ο ευεργέτης. Δεν υπάρχει γι' αυτόν μεγαλύτερη ικανοποίηση από το να βλέπει μια τέτοια ενεργητικότητα από ένα πλάσμα που φαινόταν παράλυτο.

Όταν βοηθάμε, θέλουμε κατά βάθος, να γίνουμε δημιουργοί. Γι' αυτό και αγαπάμε πιο πολύ εκείνον που βοηθάμε απ' ό,τι εκείνος εμάς. Τον στηρίξαμε, του αλλάξαμε τη ζωή και τον αποχαιρετάμε για να συνεχίσει μόνος του πλέον την πορεία του, είτε έχοντάς μας για πάντα στη μνήμη του, είτε ξεχνώντας μας κάποια στιγμή. Δεν έχει και πολλή σημασία τι απ' τα δυο θα συμβεί. Η λήθη ή και η αχαριστία για το καλό που κάναμε είναι πράγματα που μας τρομάζουν υπερβολικά μερικές φορές. Δεν θα 'πρεπε όμως.

Θα επέστρεφε κανείς στη ματαιοδοξία του, αν ζητούσε οπωσδήποτε τα ανταλλάγματα της ευγνωμοσύνης για όσα προσφέρει. Ο δημιουργός θα έπρεπε να αρκείται στο ότι δημιούργησε κάτι. Το ίδιο και ο δωρητής, θα έπρεπε να αρκείται στο

ότι το πακέτο με τα τρόφιμα, τα ρούχα ή τα χρήματα που έδωσε, θα χρησιμέψουν για να συνεχίσει τις σπουδές του ένα παιδί ή για να δυναμώσει η αντοχή των φτωχών γονιών του.

Την αξίζουν άραγε όλοι αυτή τη συνδρομή; Όλοι, εφόσον υποφέρουν. Πιο πολύ, όμως, την αξίζουν εκείνοι που θέλουν να αποδείξουν ότι την αξίζουν. Είναι οι αγωνιζόμενοι που δεν κλαψουρίζουν. Οι μαχητές που, ξεμένοντας από εφόδια, είναι έτοιμοι να παλέψουν με νύχια και με δόντια. Το να ενισχύσουμε αυτούς που αγωνίζονται σαν θηρία, χωρίς να 'ναι θηρία, είναι ο μόνος τρόπος για να ξαναμπούμε στη ζωή χωρίς αγριότητες.

(Πηγή: "Καθημερινή" 1/4/2012)